

Vård- och omsorgsnämnden

Plats och tid SR Gräsö, kommunhuset, Östhammar 2023-03-15 kl.09.00-15.21

Beslutande Enligt särskild närvarolista

Övriga deltagande Nämndsekreterare Josefin Larsson
Sektorchef Lina Edlund
§§ 27-33: MAS Anette Frode
§§ 32-33: MAR/projektledare Monika Eriksson
§§ 33-34, 36: verksamhetschef Yvonne Wahlbeck
§§ 34, 40: verksamhetschef Sabina Lundin
§ 36: hälsoutvecklare Caroline Henning, bitr. enhetschef Birgitta Engvall
§ 37: HR-partner Sanna Forshaug
§ 39: HR-chef Pauliina Lundberg, HR-specialist Åsa Söderberg
§ 40: närvårdsstrateg Maud Johansson, förändringsledare Niclas Sandin, enhetschef Anette Eriksson

Utses att justera Ann-Charlotte Grehn (S)
Justeringens plats och tid Kommunhuset 2023-03-15

Underskrifter

Paragrafer 27-45

Sekreterare _____
Josefin Larsson

Ordförande _____
Sabina Ståhl (KD)

Justerande _____
Ann-Charlotte Grehn (S)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Vård- och omsorgsnämnden

Sammanträdesdatum 2023-03-15

Datum för anslags uppsättande 2023-03-17

Anslags nedtagande 2023-04-08

Förvaringsplats för protokollet Socialkontoret, Kyrkogatan 14, Östhammar

Underskrift _____
Josefin Larsson

Vård- och omsorgsnämnden

§ 27.	Val av justerare	3
§ 28.	Fastställande av föredragningslista	3
§ 29.	Valärende, val av ny ersättare till arbetsutskottet	4
§ 30.	Riktlinje hälso- och sjukvård inom sektor omsorgsverksamheter i Östhammars kommun	5
§ 31.	Yttrande angående remiss från Läkemedelsverket	6
§ 32.	Patientsäkerhetsberättelse 2022	7
§ 33.	Redovisning av avvikelser och synpunkter tertial 3 samt helår 2022	8
§ 34.	Redovisning av resultaten från enkätundersökning om organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA)	9
§ 35.	Svar på skrivelse från anhörigföreningen angående fast omsorgskontakt.	10
§ 36.	Informationsärende; Förebyggande arbete mot ungas användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS)	11
§ 37.	Redovisning av sjukstatistik för kvartal 4	13
§ 38.	Ändring av datum för budget- och kvalitetsdag	14
§ 39.	Informationsärende; Politikens ansvar i arbetsgivar- och arbetsmiljöfrågor	15
§ 40.	Utbildning till nämnden	17
§ 41.	Information från förvaltningen	18
§ 42.	Kurser och konferenser	19
§ 43.	Rapporter från förtroendevalda	20
§ 44.	Redovisning av delegationsbeslut	21
§ 45.	Anmälningssärenden	22

Vård- och omsorgsnämnden

§ 27. Val av justerare

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden utser Ann-Charlotte Grehn (S) att justera dagens protokoll.

§ 28. Fastställande av föredragningslista

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden fastställer föredragningslistan.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-37**§ 29. Valärende, val av ny ersättare till arbetsutskottet****Beslut**

Vård- och omsorgsnämnden utser Emy Ejerfeldt (KD) till ersättare i arbetsutskottet och personlig ersättare för Sabina Ståhl (KD).

Ärendebeskrivning

Jessica Makris (KD) har av Kommunfullmäktige, 2023-02-14 § 27, entledigats från sitt uppdrag som ersättare i Vård- och omsorgsnämnden. Kommunfullmäktige beslutade även att utse Emy Ejerfeldt (KD) som ersättare i Vård- och omsorgsnämnden.

Jessica Makris(KD) var ersättare i Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott och personlig ersättare för Sabina Ståhl (KD), vilket innebär att ny ersättare behöver utses.

Beslutet skickas till

Administratör för Troman: Hanna Horneij

Emy Ejerfeldt

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-28

§ 30. Riktlinje hälso- och sjukvård inom sektor omsorgsverksamheter i Östhammars kommun

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden antar riktlinjen ”Hälso- och sjukvård inom sektor omsorgs verksamheter i Östhammars kommun” (bilaga 1).

Detta beslut upphäver tidigare Riktlinjer för hälso- och sjukvård inom socialförvaltningens verksamheter i Östhammars kommun SN § 140/2013 (SN-2011-37).

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har tidigare beslutat om att ha en riktlinje för hälso-och sjukvård inom sektor omsorgs verksamheter. Riktlinjen har nu uppdaterats så den följer nu gällande lagar och föreskrifter samt genomgått redaktionella ändringar från den tidigare riktlinjen. Nämnden ska besluta om riktlinjer.

Beslutsunderlag

Riktlinje Hälso-och sjukvård inom sektor omsorgs verksamheter i Östhammars kommun

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Medicinskt ansvarig sjuksköterska Anette Frode föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sektor Omsorg: Lina Edlund, Anette Frode

Webbredaktör och administratör för ledningssystemet: Carina Bäckström för publicering på Ines och externa webben

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-23

§ 31. Yttrande angående remiss från Läkemedelsverket

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förslaget enligt remiss avseende ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2021:75) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit.

Ärendebeskrivning

Vård och omsorgsnämnden har mottagit en remiss från Läkemedelsverket om förslag på ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2021:75) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit.

Synpunkter på förslagen ska ha inkommit till Läkemedelsverket senast den 20 mars 2023.

Beslutsunderlag

Förslaget Föreskrifter om ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2021:75) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit

Konsekvensutredning

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Medicinskt ansvarig sjuksköterska Anette Frode.

Beslutet skickas till

ange Läkemedelsverkets diarienummer 3.1.1-2023-005678

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-33

§ 32. Patientsäkerhetsberättelse 2022

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av 2022-års patientsäkerhetsberättelse och redovisning av diagnosfördelning gällande demenssjukdomar inom hemsjukvård.

Ärendebeskrivning

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Redovisning av diagnosfördelning gällande demenssjukdomar inom hemsjukvård från december 2022.

Beslutsunderlag

Patientsäkerhetsberättelsen PDF

Diagnosfördelning gällande demenssjukdomar

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Medicinskt ansvarig sjuksköterska Anette Frode föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sektor Omsorg: Lina Edlund, Anette Frode, Monika Eriksson

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr SN-2022-59
Dnr VON-2023-30

§ 33. Redovisning av avvikelser och synpunkter tertial 3 samt helår 2022

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av redovisningen. Statistiken ska fortsättningsvis redovisas kvartalsvis till nämnden.

Ärendebeskrivning

Föreligger synpunktsstatistik för 2022 samt avvikelser och synpunktsstatistik för tertial 3 2022.

Beslutsunderlag

Analys avvikelser och synpunkter tertial 3

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetschef Yvonne Wahlbeck och MAR/projektledare Monika Eriksson föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sektor Omsorg: Lina Edlund, Cecilia Wadestig, Sabina Lundin, Yvonne Wahlbeck, Monika Eriksson

Sektor Verksamhetsstöd: Helen Åsbrink, Therese Öström

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-35

§ 34. Redovisning av resultaten från enkätundersökning om organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA)

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Sektor omsorg genomförde i oktober-november 2022 en OSA-enkät (arbetsmiljöfrågor) på samtliga enheter. Enkäten har sammanställts och redovisas skriftligt och muntligt. Enkäten visar på en del förbättringsområden men visar också på mycket goda resultat.

Beslutsunderlag

Sammanställning OSA-enkäter

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetschef Yvonne Wahlbeck, sektorchef Lina Edlund och verksamhetschef Sabina Lundin föredrar ärendet.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr SN-2022-109

Dnr VON-2023-32

§ 35. Svar på skrivelse från anhörigföreningen angående fast omsorgskontakt

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag till svar (bilaga 2).

Ärendebeskrivning

Det har inkommit en skrivelse från Anhörigföreningen i Östhammars kommun till Vård- och omsorgsnämnden. Skrivelsen fick ett svar från verksamheten men Anhörigföreningen har därefter förtydligat att ett svar från nämnden önskas.

Beslutsunderlag

Förslag på svar

Skrivelse utebliven information angående fast omsorgskontakt för personer med hemtjänst, daterad 2022-12-08

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Sektorchef Lina Edlund föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sektor Omsorg: Lina Edlund, Cecilia Wadestig

Anhörigföreningen i Östhammars kommun: [REDACTED]

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-31**§ 36. Informationsärende; Förebyggande arbete mot ungas användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS)****Beslut**

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

ANDTS är ett tematiskt område som berör fler uppdrag inom förvaltningen och som sker inom ramen för det ordinarie arbetet. Därför har kommunförvaltningen tagit fram en gemensam handlingsplan, som konkretiseras genom aktiviteter. Planen gäller för hela kommunförvaltningen och baseras på aktuell kunskap inom området. Handlingsplanen är framtagen med hög delaktighet från sektorerna och även kommunens lokala Hälsoäventyr, familjecentral och lokalpolisen har varit delaktiga i processen. Länsstyrelsens samordnare på enheten för social hållbarhet har fungerat som bollplank.

Handlingsplanen är treårig och består av tre mål med underliggande aktiviteter. Planen ska följas upp två gånger per år och måluppfyllelse mäts vartannat år. Aktiviteterna sker löpande över året och följs upp kontinuerligt. Planen utgår från de nationella målen men baseras på kommunens lokala behov och förutsättningar.

Syftet med handlingsplanen är att förebygga barn och ungas användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar – ANDTS. Här avses barn, ungdomar och unga vuxna upp till 20år.

Målen med handlingsplanen är att

1. Begränsa tillgängligheten för barn och unga att använda alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar.
2. Minska andelen ungdomar som använder alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter.
3. Skydda barn och unga från skadliga effekter orsakade av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar.

Stor del av arbetet ska handla om att göra tillgänglighetsbegränsande åtgärder mot alkohol, narkotika och tobak. Aktiviteter ska också riktas för att stärka upp generella skyddsfaktorer för ungas hälsa. Det innebär att skolans ANDTS-arbete ska stärkas upp, aktiviteter som stärker föräldrar i sitt föräldraskap ska genomföras och riktat stöd ska ges till tonårsföräldrar. Meningsfull fritid är en stark skyddsfaktor för hälsa och därför ska det främjande och förebyggande arbetet förstärkas under särskilda riskhelger. Handlingsplanen ska också skapa förutsättningar för samverkan såväl inom förvaltningen som mellan kommunförvaltningen och andra aktörer, exempelvis föreningslivet, näringslivet och civilsamhället.

Vård- och omsorgsnämnden

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Hälsoutvecklare Caroline Henning och biträdande enhetschef Birgitta Engvall föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sektor Omsorg: Lina Edlund

Sektor Samhälle: Caroline Henning

Peter Nyberg, kommunförvaltningens ledningsgrupp för kännedom

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr SN-2022-45

Dnr VON-2023-29

§ 37. Redovisning av sjukstatistik för kvartal 4

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av sjukstatistik för kvartal 4, 2022 samt helår 2022. Redovisningen kommer att ske övergripande på verksamhetsnivå. I beslutsunderlaget redovisas sjukfrånvarostatistik även på enhetsnivå.

Beslutsunderlag

Sjukfrånvaro Q4 2022 och helår 2022 produktion

Helår 2022 sektor Omsorg

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

HR-partner Sanna Forshaug föredrar ärendet.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-7

§ 38. Ändring av datum för budget- och kvalitetsdag

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att ändra datum för budget- och kvalitetsdag från 2023-03-29 till 2023-05-10.

Ärendebeskrivning

Den övergripande budgetdagen är flyttad till april och nämnden behöver därför besluta om nytt datum för sin budgetdag. Nämnden har tidigare beslutat om att ha en budget- och kvalitetsdag 2023-03-29.

Beslutet skickas till

Förtroendevalda i Vård- och omsorgsnämnden

Sektor Omsorg: Lina Edlund, Cecilia Wadestig, Sabina Lundin, Yvonne Wahlbeck, Ida Eklöf

Sektor Verksamhetsstöd: Sofia Tolstoy

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-1

§ 39. Informationsärende; Politikens ansvar i arbetsgivar- och arbetsmiljöfrågor

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Du som är politiker i fullmäktige, styrelse eller nämnd är yttersta representant för kommunen som arbetsgivare. I din roll ingår bland annat ansvar för kommunens lönepolitik, kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Samtliga områden är viktiga och påverkar hur vi uppfattas som arbetsgivare. En välfungerande lönepolitik och ett gott arbetsmiljöarbete är viktiga delar i kommunens kompetensförsörjningsarbete.

Inom arbetsmiljöområdet är lagkraven och politikens ansvar särskilt tydligt. Genom systematiskt arbetsmiljöarbete kan ni följa upp och styra verksamheten, så att arbetstagare och elever får en bra arbetsmiljö, både organisatoriskt, fysiskt och socialt. Detta är en del av utbildningspaketet för nya förtroendevalda i Östhammars kommun, mandatperiod 2022-2026.

Utbildningens innehåll:

Arbetsmiljö

- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Kommunfullmäktiges uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Nämndens uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Riskbedömning vid förändring
- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter
- Arbetsmiljöansvar och straffansvar

Lönebildning

- Grunderna i lönebildning
- Ansvar som förtroendevald

Kompetensförsörjning

- Hård konkurrens om arbetskraft
- Utveckla och behålla nuvarande medarbetare samt attrahera nya genom att skapa välfungerande arbetsplatser
- Närvarande ledarskap

Beslutsunderlag

Muntlig redovisning

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

HR-chef Pauliina Lundberg och HR-specialist Åsa Söderberg föredrar ärendet.

Vård- och omsorgsnämnden

Beslutet skickas till

Sektor Verksamhetsstöd: Pauliina Lundberg, Åsa Söderberg

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-1**§ 40. Utbildning till nämnden****Beslut**

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

SKR erbjuder ett utbildningspaket för politiker som önskar mer kunskap om-, eller har behov av att introduceras till, socialtjänstens verksamhet och samspel mellan nämnd och förvaltning. Under året kommer filmer från denna webbutbildning visas löpande vid nämndens sammanträden.

Tjänstepersoner med koppling till aktuellt område närvarar vid respektive tillfälle.

Detta sammanträde:

- Ledning och styrning - en politikerstyrd verksamhet (26 min)
- Socialtjänstens samverkan med angränsande verksamhetsområden (26 min)
- Information om Närvårdsenheten – ej film

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Enhetschef Anette Eriksson informerar om Närvårdsenheten. Sektorchef Lina Edlund, närvårdsstrateg Maud Johansson och förändringsledare Niclas Sandin informerar om närvårdsarbetet med regionen.

Beslutet skickas till

Sektor Verksamhetsstöd: Malin Arrendell

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-1

§ 41. Information från förvaltningen

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från förvaltningen, främst från sektor Omsorg. På arbetsutskottet lämnades information om:

- covid-läget
- chefsrekryteringar
- hjälpmedel på särskilt boende
- utveckling av estetiska miljöer på särskilt boende

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Sektorchef Lina Edlund föredrar ärendet. Informerar om:

- undersköterska blir skyddad yrkestitel från och med 1 juli och HR arbetar med rutiner kring detta
- rekrytering av ny chef för förebyggande och rehab kommer att göras
- utökat samarbete med sektor Bildning för att marknadsföra omsorgsprogrammet har påbörjats
- golven på Edsvägen 16 kommer att behöva åtgärdas.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-6

§ 42. Kurser och konferenser

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Kurs och konferensinbjudningar redovisas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Det finns inga kurs- eller konferensinbjudningar att redovisa.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-5

§ 43. Rapporter från förtroendevalda

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av rapporterna.

Ärendebeskrivning

Rapporter och information från Vård- och omsorgsnämndens ledamöter och ersättare.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Sabina Ståhl (KD), Anna-Lena Söderblom (M) och Ann-Charlotte Grehn (S) rapporterar från sina verksamhetsbesök på daglig verksamhet, gruppboenden Dannemoravägen och Parkvägen i Österbybruk.

Sabina Ståhl (KD) har deltagit i HSVO regionalt forum. Informerar om att det lokala samrådet HSVO kommer att sammanträda på måndag 20 mars.

Sabina Ståhl (KD) och Anna-Lena Söderblom (M) informerar om de deltagit på Anhörigföreningens årsmöte.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-4

§ 44. Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisning av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

När Vård- och omsorgsnämnden har delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett Vård- och omsorgsnämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut. Alla delegationsbeslut ska anmälas till nämnden. Anmälan av delegationsbeslut inom Vård- och omsorgsnämnden redovisas månadsvis. Alla delegationsbeslut är anonymiserade och det framgår vilka beslut som har fattats och av vem.

Föreligger delegationslistor:

- Arbetsutskottets protokoll från 2023-03-01.
- Ordförandebeslut fr.o.m. 2023-02-01 t.o.m. 2023-02-28. Inga beslut för perioden.
- Övriga delegationsbeslut inom sektor Omsorg fr.o.m. 2023-02-01 t.o.m. 2023-02-28. Inga beslut för perioden.

Beslutsunderlag

Delegationslistorna publiceras i arbetsrummet.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2023-1

§ 45. Anmälningssärenden

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Anmälningssärenden i arbetsrummet:

1. Kommunfullmäktiges beslut om Tilläggsbudget, mål och budget 2023-2026, driftsbudget 2023, flerårsplan 2024-2026 samt investeringsbudget, 2023-02-14 § 11 inkl.bilaga (KS-2023-72)
2. Kommunfullmäktiges beslut om Revidering av styrmodell för Östhammars kommun, antagande, 2023-02-14 § 12 inkl.bilaga (KS-2023-75)
3. Kommunfullmäktiges beslut om Valärende: val av ersättare i Vård- och omsorgsnämnden, 2023-02-14 § 27 (KS-2023-115)
4. Lex Maria, 2023-02-14 (VON2023-34)
5. Protokoll styrgrupp äldreplan 2023-02-07
6. Reviderat protokoll samverkan och skyddskommité, 2023-02-02

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras i arbetsrummet.

Närvarande					Tjänstgörande ersättare	Ärendenr:			Ärendenr:		
Ja	Nej			Ja		Nej	Avstår	Ja	Nej	Avstår	
Grehn, Ann-Charlotte	2:e v.ordf.	(S)	X								
Lamell, Roger	led.	(S)	X								
Lundqvist, Mattias	led.	(S)	X								
Söderblom, Anna-Lena	1:e v. ordf.	(M)	X								
Dorestrand, Veronica	led.	(M)	X								
Larsson, Stefan	led.	(SD)	X								
Karl-Eriksdotter, Kristina	led.	(BOA)	X								
Ståhl, Sabina	ord.	(KD)	X								
Oskarsson, Linnea	led.	(C)		X							
Fröjd, Helene	ers.	(S)	X		Tjänstgör						
Fagerlund Angulo, Eva	ers.	(S)	X								
Svedin, Peter	ers.	(S)		X							
Malmsten, Per	ers.	(S)		X							
Lundin, Mona	ers.	(M)	X								
Strand, Tony	ers.	(SD)	X								
Pitkänen, Erkki	ers.	(SD)		X							
Ejerfeldt, Emy	ers.	(KD)		X							
Carlström, Julia	ers.	(L)	X		Närvarar §§ 30-40						

 ÖSTHAMMARS KOMMUN – EN DEL AV ROSLAGEN Sektor omsorgs ledningssystem		Dokumenttyp:	
		Riktlinje	
		Titel: Hälso-och sjukvård inom sektor omsorgs verksamheter i Östhammars kommun	
		Utgåva 3	
Granskad av:	Fastställd av:	Fastställd datum:	Reviderad datum:
Ledningsgrupp Sektor omsorg	Vård och omsorgsnämnd	2013-10-17	2023-03-15

Innehållsförteckning

Inledning	2
Syfte.....	2
Omfattning.....	2
Bakgrund	2
Termer och begrepp.....	2
Ansvar	3
Vårdgivaren	3
Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)	4
Verksamhetschef	5
Hemsjukvårdschefen ansvarar för:	5
Enhetschefer enligt SoL och LSS	6
Hälso-och sjukvårdspersonal	6
Systematiskt kvalitetsarbete och patientsäkerhet	6
Egenkontroll	7
Nationella riktlinjer för hälso- och sjukvård	7
Nationella kvalitetsregister	7
Samverkan mellan vårdgivare och huvudmän	7
IT system	8
Relaterade dokument.....	9

Inledning

Riktlinjen beskriver ansvarsfördelning gällande hälso- och sjukvård inom sektor omsorgs verksamheter. Sektor omsorg arbetar på uppdrag av vård och omsorgsnämnden. I riktlinjen tydliggörs ansvarsfördelningen mellan huvudman och vårdgivare.

Denna riktlinje ger vägledning för vilka rutiner som ska finnas hos vårdgivaren utifrån gällande författningar samt nationella, länsövergripande och kommunala styrdokument.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att den enskilde erbjuds en säker, ändamålsenlig och kostnadseffektiv hälso- och sjukvård av god kvalitet. Riktlinjen syftar också till att ge en gemensam ram för kvalitet och patientsäkerhet samt tydliggöra ansvarsfördelningen inom hälso- och sjukvården.

Omfattning

Riktlinjen omfattar samtliga verksamheter som på uppdrag av vård och omsorgsnämnden utför insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Bakgrund

Socialnämnden är det politiska organ som har huvudmannaansvar för att tillgodose medborgarnas behov av hälso- och sjukvård. Verksamheter inom kommunal egen regi har åtagit sig att bedriva hälso- och sjukvårdsverksamhet och har det fulla vårdgivaransvaret. Vårdgivaren ska tillgodose att patientens behov av arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast och sjuksköterska säkerställs, dessa personer ska vara väl insatta i patientarbetet och ha en helhetsbild. Ansvaret omfattar långvariga (över 14 dagar) hälso- och sjukvårdsbehov i ordinärt och särskilt boende från 17 års ålder om personen utifrån sina förutsättningar har svårigheter att ta sig till en mottagning. Kommunen ska även i samband med dagverksamhet erbjuda en god hälso- och sjukvård. För insats av arbetsterapeut har kommunen ansvar från första dagen. Från 21 års ålder ingår även utprovning och förskrivning av hjälpmedel. Enligt hälso- och sjukvårdslagen är målet för hälso- och sjukvården en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ha företräde. Patienten ska få professionell hälso- och sjukvård av god kvalitet som står i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet samt ges möjlighet att välja behandling där det finns flera evidensbaserade alternativ. Patienten är en aktiv och självklar part i sin egen vård. Patientens integritet, självbestämmande, delaktighet och patientens möjlighet till inflytande i hälso- och sjukvården ska göras starkare. Hälso- och sjukvårdsåtgärderna bygger på frivillighet och vårdens utformning görs i samråd med patienten.

Termer och begrepp

Hälso- och sjukvården skall i möjligaste mån använda de termer och begrepp som Socialstyrelsen anvisar om.

Habilitering är insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad

funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Hemsjukvård är hälso- och sjukvård när den ges i patients bostad eller motsvarande och som är sammanhängande över tiden.

Huvudman. Myndighet eller organisation som juridiskt och ekonomiskt har ansvaret för viss verksamhet.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS). Sjuksköterska som har ett särskilt medicinskt ansvar för hälso- och sjukvård i en kommun.

Patientsäkerhet. Skydd mot vårdskada.

Rehabilitering är insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Vårdgivare. Statlig myndighet, region, kommun, annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Vårdskada skada på patient som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården.

Öppenvård Hälso- och sjukvård när den ges till patient vars tillstånd medger att aktuell vårdinsats förväntas kunna avslutas inom ett begränsat antal timmar.

Medicinteknisk produkt Produkt som används för att påvisa, förebygga, övervaka, behandla eller lindra en sjukdom, påvisa, övervaka, behandla, lindra eller kompensera en skada eller en funktionsnedsättning, undersöka, ändra eller ersätta anatomi eller fysiologisk process eller kontrollera befruktning.

Ansvar

Vårdgivaren

Vård och omsorgsnämnden har kommunalt huvudmannaansvar för att tillgodose medborgarnas behov av hälso- och sjukvård. Sektorchef, verksamhetschefer för produktion och verksamhetschef för myndighet representerar och biträder vårdgivaren i detta uppdrag. Vårdgivaren ska tillgodose att patientens behov av arbetsterapeut, fysioterapeuter/sjukgymnast och sjuksköterska säkerställs. Avvikelse med vårdskada alternativt risk för skada som är av sådan grad att anmälan enligt Lex Maria övervägs ska utan dröjsmål meddelas medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) eller medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) samt vård och omsorgsnämnden.

Den som avser att bedriva verksamhet som omfattas av Inspektionens för vård och omsorg (IVO) tillsyn, ska anmäla detta till IVO innan verksamheten påbörjas. Om verksamheten helt eller till väsentlig del förändras eller flyttas, ska detta anmälas till IVO.

Utifrån hälso- och sjukvårdslagen skall kommunen erbjuda en god hälso- och sjukvård på lika villkor för alla inom socialförvaltningens verksamheter avseende legitimerad personals kompetensnivå. Med legitimerad personal avses här arbetsterapeut, sjukgymnast/fysioterapeut och sjuksköterska. Kommunen ska också erbjuda en god rehabilitering, habilitering samt tillgodose behovet av hjälpmedel. Regionen ansvarar för läkarinsatser inom den kommunala hälso- och sjukvården. Det finns ett särskilt länsövergripande samarbetsdokument som reglerar hur samarbetet mellan kommunens hemsjukvård och primärvårdens läkare ska ske.

För att verksamheterna fortlöpande ska kunna säkra och utveckla kvaliteten ska all hälso- och sjukvård omfattas av ett ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet. Ledningssystemet ska innehålla grunderna för ett systematiskt kvalitetsarbete och säkerställa att all personal känner till och medverkar i det systematiska och fortlöpande kvalitetsarbetet inom verksamheten. Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är att förebygga skador, avvikelser och felbehandlingar samt i de fall felaktigheter uppstår kunna identifiera och åtgärda det som inträffat.

Verksamhetens kvalitet och dess resultat ska tydliggöras för personal, patienter och omvärld. Ledningssystemet ska vara anpassat till de förordningar som gäller för den kommunala hälso- och sjukvården. Systemet ska omfatta mätbara kvalitetsmål och beskriva hur dessa mål ska nås. Det ska finnas dokumenterade rutiner för effektiv kvalitetsgranskning och rutinerna ska vara väl förankrade i organisationen.

Ansaret omfattar att fastställa och ge direktiv om:

- övergripande mål för det systematiska kvalitetsarbetet samt kontinuerligt följa upp och utvärdera målen.
- att ledningssystemet för varje verksamhet är ändamålsenligt med mål, organisation, rutiner, metoder och vårdprocesser som säkerställer kvaliteten.
- att ledningssystemet inom ansvarsområdet är så utformat att vårdprocesserna fungerar verksamhetsöverskridande.
- hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.
- att de åtgärder som behövs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskador vidtas.
- att en anmälan till IVO sker snarast om det finns skälig anledning att befara att en person, som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården och som är verksam eller har varit verksam hos vårdgivaren, kan utgöra en fara för patientsäkerheten.
- anmäla enligt 3 kap. 5 § patientsäkerhetslagen (2010:659) till IVO vid händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)

Inom det verksamhetsområde som kommunen bestämmer ska det finnas en MAS. Utöver MAS får en fysioterapeut/sjukgymnast eller en arbetsterapeut inneha funktionen som Medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR.

Verksamhetsområdet ska vara utformat så att MAS och MAR kan fullgöra sina uppgifter och

sitt ansvar. Detta innebär att MAS och MAR ska ha en sådan organisatorisk placering samt mandat att påverka utförandet så att de kan uppfylla sitt uppdrag. MAS/MAR ska ha regelbundna möten med legitimerad personal och enhetschefer. Då behov föreligger kan MAS/MAR hantera enskilda ärenden för att säkerställa vård och behandling.

Enligt hälso- och sjukvårdsförordningen framgår att MAS/MAR ansvarar för att:

- patienten får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet inom kommunens ansvarsområde.
- patienten får den hälso- och sjukvård som en läkare ordinerat.
- journaler förs i den omfattning som föreskrivs i patientdatalagen.
- beslut om att delegera ansvar för vårduppgifter är förenliga med patientsäkerheten.
- anmälan görs till vård och omsorgsnämnden som har ledningen av hälso- och sjukvårdsverksamheten om en patient i samband med vård eller behandling drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada eller sjukdom.
- samverkan och samordning med andra vårdgivare sker.
- ge råd och stöd till enhetschefer i hälso- och sjukvårdsfrågor och att det finns ändamålsenliga och väl fungerande rutiner för hälso- och sjukvård.

Verksamhetschef

Där det bedrivs hälso- och sjukvård ska det finnas någon som ansvarar för verksamheten. Verksamhetschefen har det övergripande ansvaret för verksamheten och ska säkerställa att patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården tillgodoses. Verksamhetschefen ska tillse att rutiner och riktlinjer är kända i verksamheten och säkerställa följsamhet till dessa.

Verksamhetschef ansvarar för att utdelade behörigheter för åtkomst till patientuppgifter är ändamålsenliga och förenliga med hälso- och sjukvårdspersonalens och andra befattningshavares aktuella arbetsuppgifter. Verksamhetschef ska regelbundet följa upp att gällande behörigheter är aktuella. Vidare ska verksamhetschef regelbundet följa upp användningen av verksamhetens informationssystem genom loggkontroll enligt gällande lag, författning samt Östhammars kommuns riktlinjer.

Verksamhetschefen ansvarar för att inom ramen för vårdgivarens ledningssystem:

- ta fram, fastställa och dokumentera rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet skall bedrivas.
- styra, följa upp och utveckla verksamheten.
- att alla medarbetare engageras och har rätt kompetens och befogenheter för att bedriva en vård av god kvalitet.
- att operativa verksamhetsmål formuleras så att de är mätbara och för att målen nås.
- att ta fram mätbara mål, mått och mätrutiner för viktiga processer även verksamhetsöverskridande.
- att utfallet analyseras, medarbetarna delges resultatet samt att åtgärder initieras.

Hemsjukvårdschefen ansvarar för:

- att alla medarbetare engageras och har rätt kompetens och befogenheter för att bedriva en

vård av god kvalitet.

- att operativa mål formuleras och är mätbara samt för att målen nås.
- att ta fram mätbara mål, mått och mätrutiner för viktiga processer även verksamhetsöverskridande.
- att utfallet analyseras, medarbetarna delges resultatet samt att åtgärder initieras. Den som är chef för den legitimerade personalen inom ett anvisat område biträder verksamhetschefen i de uppgifter som överlåts av denne.
- tillser att den legitimerade personalen, inom sitt ansvarsområde medverkar i att ta fram, fastställa och dokumentera rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet skall genomföras i samråd med berörd enhetschef.
- styra, följa upp och utveckla verksamheten så att åtgärder kan vidtas för att förbättra vården.

Enhetschefer enligt SoL och LSS

Har ansvar för att anvisad patientsäkerhet upprätthålls inom den egna verksamheten.

Enhetschefen skall tillsammans med den legitimerade personalen planera så att ordinerade arbetsuppgifter blir utförda enligt rutin och på ett patientsäkert sätt samt att delegerad personal finns tillgänglig i den omfattning som planerats och att den legitimerade personalen underrättas om avvikelser i planeringen.

Hälso-och sjukvårdspersonal

Med hälso- och sjukvårdspersonal avses:

- all legitimerad personal som innehar professionen sjuksköterska, fysioterapeut sjukgymnast/ och arbetsterapeut.
- icke legitimerad personal som via delegering får en arbetsuppgift av legitimerad personal.
- icke legitimerad personal när denne utför arbetsuppgift som innefattar hälso-och sjukvård.

Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen har eget personligt ansvar för hur hen utför sitt arbete. Grunden i det egna yrkesansvaret är att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet och ge patienterna en sakkunnig och omsorgsfull vård. Personcentrerat team ska innefatta legitimationsprofessioner så som sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast och omvårdnadspersonal. Legitimerad personal bedömer och beslutar om patientens behov av hälso- och sjukvård i samråd med patienten. Hälso- och sjukvårdspersonalen ska aktivt medverka i kvalitetsutvecklingsarbete.

Yrkesansvaret innebär också att hälso- och sjukvårdspersonal ska rapportera vårdskador och risker för vårdskador till vårdgivaren.

Systematiskt kvalitetsarbete och patientsäkerhet

Vårdgivaren ansvarar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Detta innebär att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten samt ange hur uppgifterna som ingår i arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten är fördelade i verksamheten. Det ska finnas rutin för hur avvikelser hanteras tas tillvara och hur kunskapen återförs till verksamheten som ett led i det systematiska kvalitets och

förbättringsarbetet.

Vårdgivaren ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivaren uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar samt bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden.

En hälso- och sjukvård med hög säkerhet utmärks av multiprofessionella team, hög omvårdnadskompetens, säker läkemedelsanvändning, riskförebyggande arbete, säkra och individanpassade hjälpmedel samt gränsöverskridande informationsöverföring.

Patientens medverkan är en viktig utgångspunkt i patientsäkerhetsarbetet, för att säkerställa att patientens behov och önskemål tillgodoses så långt som möjligt. Patientens delaktighet lägger grunden till en trygg och säker vård. En god hälso- och sjukvård förutsätter ett kontinuerligt arbete med att utveckla verksamheten utifrån bland annat forskningsresultat och innovation.

I verksamheten ska det finnas rutiner för att säkerställa användning, spårbarhet och hantering av inköpta medicintekniska produkter.

Egenkontroll

Den som bedriver verksamhet ska utöva egenkontroll. Det innebär att systematiskt följa upp och utvärdera den egna verksamhetens resultat. Egenkontrollen innebär, förutom kontroll av följsamhet till avtal, lag och författning, även en kontrollfunktion över att verksamheten bedrivs enligt de processer och rutiner som beskrivs i utförarens eget ledningssystem. Egenkontrollen ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att den som bedriver verksamhet ska kunna säkra verksamhetens kvalitet. Om egenkontroll påvisar brist ska denna brist beskrivas samt hanteras och dokumenteras i åtgärdsplan. Resultat från egenkontroll samt eventuell åtgärdsplan enligt ovan ska utan dröjsmål delges sektor omsorgs ledningsgrupp på begäran.

Nationella riktlinjer för hälso- och sjukvård

De nationella riktlinjerna är ett stöd vid prioriteringar och ger vägledning om vilka behandlingar och metoder som olika verksamheter i vård och omsorg bör satsa resurser på. Vårdgivaren ska säkerställa att verksamhetens hälso- och sjukvårdsarbete följer de nationella riktlinjerna.

Nationella kvalitetsregister

Nationella kvalitetsregister är system för riskbedömning, uppföljning och utveckling av behandlingsresultat. De innehåller individbaserade uppgifter om behov, insatta åtgärder och resultat inom hälso- och sjukvård och omsorg. På intranätet anges de nationella kvalitetsregister som utförarna ska registrera i, och använda i sitt kvalitetsutvecklingsarbete. De skattningsskalor/bedömningsinstrument som finns angivna i respektive kvalitetsregister ska användas.

Samverkan mellan vårdgivare och huvudmän

Vård i samverkan (ViS) är en överenskommelse avseende hälso- och sjukvård mellan Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län. Överenskommelsen handlar om samverkan och ansvar när det gäller personer med behov av hälso- och sjukvård, inklusive habilitering, rehabilitering och medicintekniska hjälpmedel. Samtliga dokument som beskriver hur Region Uppsala och

kommunen ska samverka finns publicerade i Region Uppsalas dokumenthanteringssystem. Nämnden har ställt sig bakom målbilden för Effektiv och nära vård 2030 samt inriktningen för utvecklingen av vårdcentrum i länet med strategin för närvårdssamverkan som utgångspunkt. Samtliga verksamheter ska arbeta aktivt i detta arbete.

IT system

Gemensamma IT-system finns angivna på Intranätet. Utföraren ska säkerställa att hen har tillgång till de gemensamma IT-systemen.

Relaterade dokument

Vård i samverkan (VIS) Region Uppsala

Effektiv och nära vård 2030- Region Uppsala

Lagbestämmelser och krav

Förordning (1993:876) om medicintekniska produkter

Hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80)

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

SOSFS 2017:372 om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Patientlag (2014:821)

Patientdatalag (2008:355)

Patientsäkerhetsförordning (2010:1369)

Patientsäkerhetslag (2010:659)

Lag (1993:584) om medicintekniska produkter

Socialtjänstlagen (2001:453)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Tandvårdsförordning (1998:1338)

Tandvårdslag (1985:125)

Svar till Anhörigföreningen gällande fast omsorgskontakt

Den 1 juli 2022 infördes den nya bestämmelsen om fast omsorgskontakt i socialtjänstlagen, med krav på att den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte bedöms uppenbart obehövligt. Från och med 1 juli 2023 får enligt bestämmelsen endast den som har ett bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska utses till fast omsorgskontakt.

I Östhammars kommun arbetar man sedan länge, som så många andra verksamma inom vård och omsorg, med funktionen kontaktman och kontaktmannaskap. I praktiken ser innehållet gällande kontaktman och fast omsorgskontakt mycket snarlikt ut. Detta har vi nu som grund och stöd i arbetet med att ställa om och införa fast omsorgskontakt.

Under hösten 2022 har hemtjänstverksamheten arbetat fram en rutin för fast omsorgskontakt samt även tagit fram ett informationsblad som går ut till de brukare som har hemtjänst. Materialet blev färdigt i sin helhet vid årsskiftet 2022/2023 och har därmed börjat användas i samtliga hemtjänstenheter.

Man har i de olika enheterna kommit lite olika långt i detta arbete, men samtliga har en plan för hur implementeringen ska ske. I vissa enheter har man redan delat ut information till brukare, i andra är detta på gång att ske. Vissa enheter har fördelat uppdragen som fast omsorgskontakt till medarbetare men man har inte kommit igång med det faktiska arbetet hos brukare.

Medarbetarna har involverats genom att fast omsorgskontakt regelbundet har tagits upp på arbetsplatsträffar.

Arbetet med att implementera fast omsorgskontakt har mottagits positivt av såväl medarbetare som brukare och närstående.

Det finns en viss oro och funderingar i verksamheterna över hur det kommer att bli när lagkravet från den 1 juli 2023 ställs om med krav på att fast omsorgskontakt ska vara undersköterska. Vi har många erfarna och kompetenta vårdbiträden som då utesluts från möjligheten att vara fast omsorgskontakt.